

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 26.6.2013
COM(2013) 453 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek jako prostředek modernizace
veřejné správy**

1. Úvod

Toto sdělení se věnuje stavu implementace komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek v EU, tzv. „end-to-end e-procurementu“¹ (tedy procesu od elektronického zveřejňování oznámení po elektronické platby). Jeho zavedení bylo plánováno v rámci strategie pro elektronické zadávání veřejných zakázek, která byla předmětem sdělení Komise z roku 2012². Sdělení stanoví, jaká opatření by měla Evropská unie a členské státy v zájmu přechodu na komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek přijmout.

Řízení veřejných zakázek je při současné snaze o fiskální konsolidaci politickou prioritou. Vzhledem k tomu, že veřejné výdaje na zboží, služby a stavební práce tvoří 19 % HDP EU³, jejich efektivnější řízení může významně přispět ke **zlepšení celkové efektivity veřejných výdajů**. Současná krize je pro členské státy příležitostí k ještě důslednějším **strukturálním změnám státní správy**, a tím ke snížení podílu veřejných výdajů na HDP. Uspořené prostředky pak mohou využít k **investicím do prorůstových opatření**. Podle odhadů Světové banky může *e-procurement* přinést úspory ve výši 6 až 13,5 % z celkových výdajů na veřejné zakázky⁴.

Efektivní veřejná správa je klíčovým prvkem konkurenceschopnosti evropské ekonomiky. Ve své roční analýze růstu pro rok 2012 i 2013⁵ Komise zařadila její modernizaci mezi pět hlavních priorit. Reforma zadávání veřejných zakázek, digitalizace veřejné správy, snížení administrativní zátěže a zvýšená transparentnost – to všechno jsou cesty k růstu.

Přechod ke komplexnímu elektronickému zadávání veřejných zakázek může přinést značné úspory, usnadnit nový pohled na strukturu některých oblastí veřejné správy a otevřením vnitřního trhu, posílením inovací a zjednodušováním nastartovat růst. Snížením administrativní zátěže, zlepšením transparentnosti obchodních příležitostí a snížením příslušných nákladů také může usnadnit účast malých a středních podniků na veřejných zakázkách.

Komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek není jen IT projekt, který by duplikoval práci s papírovými dokumenty, ale představuje příležitost k zásadnímu přehodnocení koncepce fungování státní správy. **Komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek je klíčem k dosažení těchto priorit a může přispět k naplnění cílů udržitelného růstu podle strategie EU 2020.**

Aby byly přínosy *e-procurementu* co největší⁶, Komise na konci roku 2011 v kontextu právního rámce pro modernizaci zadávání veřejných zakázek⁷ navrhla, aby byly fáze

¹ Termínem „end-to-end e-procurement“ neboli komplexním elektronickým zadáváním veřejných zakázek se označuje využití elektronické komunikace a zpracování transakcí veřejných organizací, které poptávají dodávky a služby, případně zadávají veřejné zakázky na stavební práce, a to od oznámení až po platby.

² http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/strategy/COM_2012_en.pdf.

³ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/public-procurement-indicators-2011_en.pdf.

⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/conferences/speeches/robert-hunja_en.pdf.

⁵ Sdělení KOM(2011) 815 v konečném znění a COM(2012) 750 final.

⁶ Tento dokument označuje elektronické zadávání veřejných zakázek jako elektronické oznámení, elektronický přístup k dokumentům a elektronické předkládání návrhů, které jsou popsány dále v textu.

⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals_en.htm.

elektronického oznámení (e-oznámení)⁸, elektronického přístupu k zadávací dokumentaci (e-přístup)⁹ a elektronického předkládání návrhů (e-podání)¹⁰ povinné. Nyní Komise přijala návrh na digitalizaci další fáze procesu zadávacího řízení: fakturaci. Tento návrh předjímal již Akt o jednotném trhu II z roku 2012. Účelem je dosáhnout přechodu k povinnému přijímání elektronických faktur všemi veřejnoprávními odběrateli, a to ve lhůtě, která bude co nejbližší lhůtě pro zavedení *e-procurementu*. Přínosy pro ekonomiku EU by tak byly maximální a evropské společnosti a zadavatelé by mohli plně čerpat výhody jednotného digitálního trhu.

Právní rámec pro modernizaci zadávání veřejných zakázek spolu s návrhem týkajícím se elektronické fakturace se zabývají hlavními aspekty digitalizace zadávání veřejných zakázek. Elektronické platby jsou již z velké části zakotveny v právních předpisech o jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA), zatímco elektronické objednávky jsou závislé na zavedení elektronických katalogů, které předpokládá návrh právního předpisu o veřejných zakázkách. Zbývající proces – elektronická archivace – závisí na elektronické fakturaci, což jen potvrzuje, že je potřeba ji zavést jako první. Proto, ačkoliv konečným cílem je, aby se celý proces zadávání veřejných zakázek prováděl elektronicky, Komise v této fázi s dalšími legislativními návrhy na digitalizaci zbývajících procesů nepočítá. Bude však sledovat další vývoj v této oblasti a pokud to bude považovat za vhodné či nutné, bude jednat.

Klíčovou roli v zavádění komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek budou hrát členské státy, které budou muset vypracovat proveditelné strategie řízení přechodu na nový systém. Většina již existujících strategií nezahrnuje akční plány pro řešení otázek provozu. Z 22 členských států, které strategie pro *e-procurement* již vypracovaly, si pouze osm států stanovilo konkrétní cíle, pokud jde o datum implementace.

2. KOMPLEXNÍ ELEKTRONICKÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK JAKO PROSTŘEDEK MODERNIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Členské státy by měly příležitosti zavést komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek využít ke zlepšení způsobu zadávání zakázek a především k zásadní modernizaci fungování veřejné správy. Aby byl přínos co největší, musí zaujmout strategický a holistický přístup, nastavit odpovídající politický a právní rámec a zajistit řízení a koordinaci. Budou nutné například politické kroky, které podnikům zaručí snadný přístup k výběrovým řízením. K tomu by mohlo sloužit zveřejňování všech vnitrostátních výběrových řízení na jedné internetové stránce, případně zřízení několika internetových stránek, které by si vzájemně vyměňovaly informace.

Komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek je příležitostí k vytvoření nového způsobu fungování celého procesu zadávání veřejných zakázek, což by se mohlo projevit i ve stupni centralizace či decentralizace zadávání veřejných zakázek v členských státech¹¹.

Komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek může zvýšit celkovou efektivitu související administrativy tím, že se zkrátí doba mezi nákupem a úhradou ceny, sníží administrativní zátěž a zlepší možnosti kontroly. Zároveň by se tak omezil prostor pro korupci a daňové podvody, zvýšilo zabezpečení dat a omezila četnost právních sporů¹². Podle odhadů

⁸ Elektronické zveřejňování oznámení o zahájení veřejného zadávacího řízení.

⁹ Zveřejňování zadávací dokumentace, například podmínek řízení, na internetových stránkách.

¹⁰ Elektronické předkládání nabídek v rámci reakce hospodářských subjektů na výzvu k předkládání nabídek.

¹¹ Posun směrem k centralizaci je pokračujícím trendem, podporovaným i zaváděním *e-procurementu*.

¹² Seznam přínosů není úplný: dalšími by bylo snížení emisí CO₂, otevření zahraničních trhů atd.

—
lombardského ústředního nákupního subjektu z roku 2009 se zavedením elektronického zadávání veřejných zakázek doba trvání jednotlivých řízení zkrátila o 26 % a četnost právních sporů klesla o 88 %.

Kromě toho digitalizace usnadňuje sledování veřejných zakázek a tím i podstatné části veřejných výdajů. Portugalský portál pro veřejné zakázky s názvem „Base“¹³ umožňuje sledování výdajů na veřejné zakázky a jejich objemu i vedení statistik o druzích zakázek, výběrových řízeních, v nichž zvítězila určitá společnost apod.

Komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek může mít také vedlejší účinky v podobě nastartování rozsáhlejší digitalizace služeb veřejné správy, a tím i efektivnějších veřejných služeb zaměřených více na občany a podniky. Výsledkem může být stimulace inovací a pokrok v dosahování cílů Digitální agendy pro Evropu¹⁴ a akčního plánu „e-Government“ na období 2011–2015¹⁵.

Vedlejším účinkem zavedení elektronické fakturace by mohlo být urychlení automatizace dalších procesů následujících po zadání, jako jsou elektronické objednávky, platby a archivace. Elektronické certifikáty¹⁶ by pak mohly být nastaveny tak, aby plnily funkci digitálního jednotného kontaktního místa pro všechny certifikáty či osvědčení vyžadované v zadávacích řízeních. Zadavatelé by již od podniků nemusely žádat předložení dokumentů, neboť ty by byly k dispozici online. Elektronické certifikáty by kromě zadavatelů mohly využívat i další orgány veřejné správy, což by vedlo ke zjednodušení a snížení administrativní zátěže. V Itálii se úspory, které by tento systém podnikům přinesl, odhadují až na 1,2 miliardy EUR ročně¹⁷. Francouzský ústřední nákupní subjekt UGAP díky elektronickým certifikátům snížil administrativní náklady o 35 % a zkrátil dobu zadávacího procesu o 10 dnů.

Několik členských států již komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek začalo zavádět. Podaří-li se přitom eliminovat koexistenci paralelních systémů (elektronické a tištěné dokumentace), mohou být jeho přínosy ještě větší.

3. KOMPLEXNÍ ELEKTRONICKÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ZVÝŠÍ ÚČAST MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ NA VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

Většina **malých a středních podniků je pro komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek vybavena**, což znamená, že z jeho používání mohou profitovat. Podle údajů Eurostatu pro rok 2013¹⁸ nemělo v roce 2012 přístup k Internetu jen 4,6 % malých a středních podniků.

Zejména elektronická fakturace může zaslání faktur zjednodušit a snížit náklady s ním související a díky automatizaci může také omezit chybovost, zjednodušit účetní audit a výběr daní. Poslední z vyjmenovaných přínosů pak snižuje administrativní zátěž pro podniky, která leží především právě na malých a středních podnicích.

¹³ www.base.gov.pt.

¹⁴ Cílem iniciativy Digitální agenda pro Evropu (KOM(2010) 245) je zvýšit do roku 2015 využívání služeb elektronické veřejné správy ze strany občanů a podniků EU.

¹⁵ Akční plán „e-Government“ na období 2011–2015, KOM(2010) 743.

¹⁶ *Rolece* ve Španělsku, francouzská služba *e-Attestation* a italský *virtuální pas společnosti AVCP (Autorità Vigilanza Contratti Pubblici)*.

¹⁷ Odhad italského úřadu pro dohled nad veřejnými zakázkami (AVCP) vychází z počtu podniků a výběrových řízení, průměrného počtu řízení, kterých se podniky účastní, nákladů spojených s předkládáním dokumentů a osobních nákladů.

¹⁸ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/information_society/data/comprehensive_databases.

—

Podle řady studií malé a střední podniky považují elektronické zadávání veřejných zakázek za přínosné¹⁹. Mezi pozitivními aspekty uvádějí mimo jiné rychlejší přístup k informacím, přístup k většímu množství výběrových řízení a jednodušší postupy.

V zemích, kde *e-procurement* patří k běžné praxi (např. v Portugalsku a Irsku), jsou zkušenosti vesměs kladné. V Jižní Koreji se účast malých a středních podniků na veřejných zakázkách mezi roky 2003 (kdy byl *e-procurement* zaveden) a 2010 zvýšila o 20 %.

Navzdory těmto neodmyslitelným přínosům je třeba v zájmu lepšího přístupu malých a středních podniků ke komplexnímu elektronickému zadávání veřejných zakázek jednat, a to na úrovni EU, jednotlivých států i regionů (viz oddíl 5). Především by členské státy měly prosazovat nenákladnou a jednoduchou elektronickou fakturaci a služby elektronického zadávání veřejných zakázek, aby minimalizovaly jakékoliv potenciální náklady a složité procesy.

4. KOMPLEXNÍ ELEKTRONICKÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK SE VYUŽÍVÁ MÁLO, RYCHLE VŠAK ROSTE

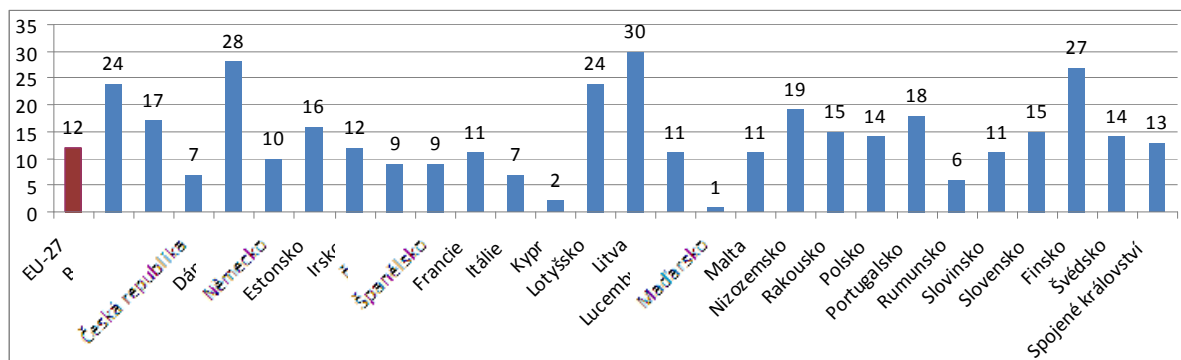
4.1 Současný stav na poli elektronické fakturace

Jelikož přínosy elektronické fakturace jsou stále zjevnější, několik členských států již zahájilo kroky k jejímu zavedení. Elektronická fakturace ve veřejných zakázkách je v současnosti do určité míry povinná v Dánsku, Švédsku a Finsku a od roku 2014 bude povinná také v Rakousku (na federální úrovni) a v Itálii. V Nizozemsku funguje portál Digipoort, jehož prostřednictvím lze elektronické faktury zasílat orgánům centrální vlády, a nyní se připravují další kroky, které mají do systému zapojit také regionální a místní orgány. Ve Francii a České republice rozhodují o povinné elektronické fakturaci jednotlivé vládní orgány. K dalším státům, které již vykročily směrem k širšímu využívání elektronické fakturace ve veřejných zakázkách, patří Španělsko, Belgie, Irsko a Německo.

Navzdory tomu je však rozšíření elektronické fakturace ve veřejných zakázkách v EU stále omezené. Podle údajů Eurostatu využívá k zasílání či přijímání faktur ve vztahu k orgánům veřejné správy elektronickou cestu jen 12 % firem. Z jiných zdrojů vyplývá, že elektronická fakturace tvoří v Evropě pouhých 4 až 15 % všech faktur.

Podniky, které zasílají či přijímají jak elektronické faktury ve standardním formátu vhodném pro elektronické zpracování, tak elektronická data určená orgánům veřejné správy či těmito orgány poskytovaná. Údaje z roku 2011 (v %). (Zdroj: Eurostat)

¹⁹ Národní průzkum o elektronickém zadávání veřejných zakázek provedený v roce 2012 v Portugalsku udává, že podle 78 % malých a středních podniků je nový systém transparentnější a podle 50 % ze zlepšila hospodářská soutěž. Viz také: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/smes_access_to_public_procurement_final_report_2010_en.pdf.

V zemích, kde je povinná, navíc elektronická fakturace vychází z vlastních standardů té které země, takže je z převážné části neinteroperabilní. To přispívá k roztržitosti jednotného trhu, a tím i zvyšuje náklady spojené s elektronickou fakturací v přeshraničních veřejných zakázkách, která je navíc kvůli tomu složitější. Možnosti potenciálně významných úspor, kterých by mohly dosáhnout všechny zainteresované strany, se tak nevyužívají.

Komise ve svém sdělení z roku 2010 nazvaném „Využívání výhod elektronické fakturace v Evropě“²⁰ uvedla, že „chce aby se elektronická fakturace stala převládající metodou fakturace v Evropě do roku 2020“, a stanovila plán pro její větší rozšíření. Nyní Komise přijala návrh, jehož cílem je učinit z elektronické fakturace standardní metodu fakturace ve veřejných zakázkách (viz oddíl 5.1).

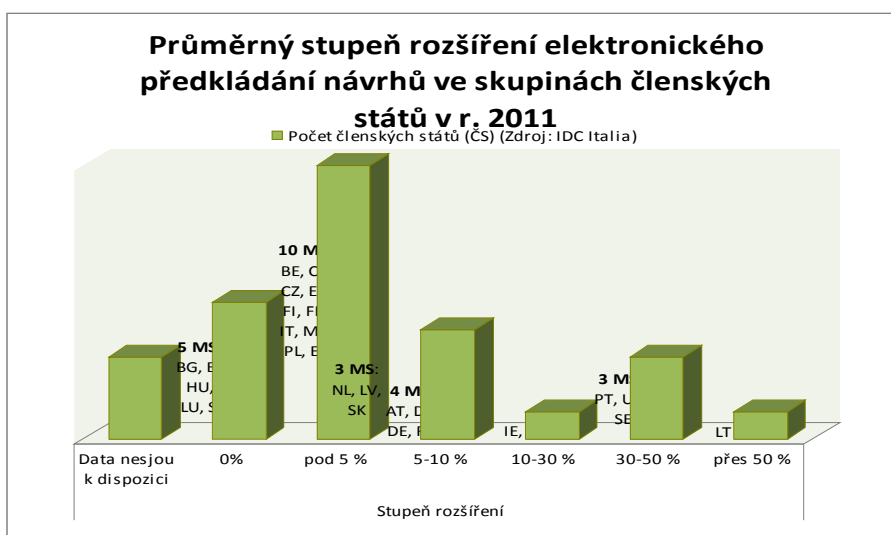
4.2 Současný stav na poli elektronického zadávání veřejných zakázek

Systémy elektronických oznámení a elektronického přístupu k zadávací dokumentaci jsou obecně dostupné v celé EU, avšak v některých členských státech se nevyužívají ve všech procesech či zakázkách. Ve 22 členských státech byla elektronická oznámení zavedena jako povinná dlouho před tím, než vstoupila v platnost příslušná legislativa EU. Pokud jde o elektronické předkládání návrhů, studie provedená pro Evropskou komisi v roce 2013²¹ odhaduje, že v roce 2011 se stupeň rozšíření odpovídajících systémů v EU pohyboval kolem 10 %²² (tj. 13% nárůst ve srovnání s rokem 2010).

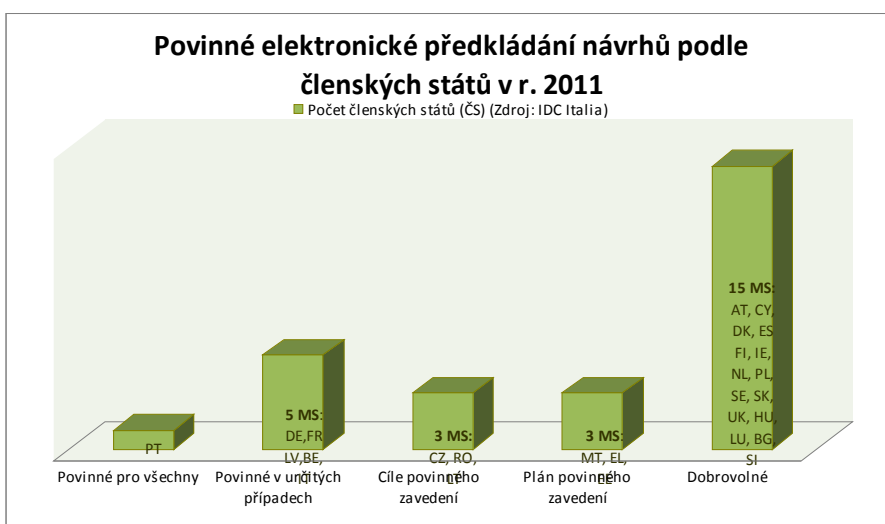
²⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0712:FIN:cs:PDF>.

²¹ Studii provedly agentury IDC Italia a Capgemini: http://ec.europa.eu/dgs/internal_market/tenders/2011-097-c/download_en.htm.

²² Odhadovaný stupeň rozšíření vychází z poměru hodnoty zakázek v zadávacích řízeních v EU, v nichž podniky předložily své nabídky elektronicky, a celkové hodnoty zakázek ve všech zadávacích řízeních v EU.

Značného pokroku dosáhly Litva, Portugalsko, Spojené království a Švédsko, kde se stupeň rozšíření v roce 2011 odhadoval na úrovni přes 30 %. Ve většině zemí však tato úroveň byla pod 5 % a čtyři členské státy: Bulharsko, Maďarsko, Řecko a Slovinsko, neměly zavedený systém elektronického předkládání návrhů ve veřejných zakázkách ani v roce 2012.

Ve většině (15) členských států je elektronické předkládání návrhů dobrovolné. Povinné pro všechny zadavatele a zakázky je pouze v Portugalsku, ovšem jen od určité prahové hodnoty. V pěti členských státech je povinné v určitých specifických případech. Portugalsko odhaduje úspory spojené s používáním elektronického zadávání veřejných zakázek na 6 až 18 % z celkového objemu výdajů na veřejné zakázky. V některých oblastech (např. Flandry, Lombardie) je elektronické zadávání veřejných zakázek povinné na regionální úrovni. Podrobné informace o elektronickém zadávání veřejných zakázek v jednotlivých zemích lze nalézt na adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/eprocurement/d2-annex-eprocurement-country-profiles-final_en.pdf.

Obecně je oblast zadávání veřejných zakázek značně roztříštěná²³ a komplikovaná, což způsobuje velký počet nejrůznějších procesů, IT technologií, certifikačních požadavků a uplatňování postupů, které nevyužívají všech možností, které IT technologie nabízejí.

²³ V EU existuje 250 000 až 300 000 zadavatelských subjektů.

–

Z uživatelského hlediska jednoduché systémy elektronického zadávání veřejných zakázek a jejich interoperabilita jsou přitom klíčovým předpokladem pro větší míru jejich zavádění a pro dosažení podstatných úspor a výhod.

Ve snaze překonat nízký stupeň rozšíření těchto systémů a riziko roztržičnosti trhu Komise v rámci směrnic o modernizaci zadávání veřejných zakázek navrhl, aby bylo elektronické zadávání veřejných zakázek nejpozději od poloviny roku 2016 povinné a aby se posílila interoperabilita systémů. Návrh je momentálně projednáván s Evropským parlamentem a Radou a ačkoliv přesný termín zavedení *e-procurementu* je ještě stále předmětem jednání, Evropský parlament a Rada se již dohodly na způsobu dokončení přechodu k elektronickému systému. V návaznosti na uvedený legislativní návrh vydala Komise sdělení, v němž oznámila opatření na podporu zavedení *e-procurementu* v EU (viz příloha o pokroku v provádění příslušných opatření). Především pak Komise zveřejnila zprávu s názvem „Zlatá kniha elektronického zadávání veřejných zakázek“, která obsahuje dosavadní osvědčené postupy²⁴. Skupina odborníků Komise zaměřená na elektronické zadávání veřejných zakázek (skupina pro e-tendering, e-TEG) také vydala doporučení, jak způsob fungování elektronického zadávání veřejných zakázek zjednodušit, a to především pro malé a střední podniky a přeshraniční dodavatele²⁵. Obě zprávy se pro zlepšení řešení *e-procurementu* ukazují jako účinné.

5. CESTA VPŘED

Návrh Komise, aby byla elektronická oznámení, elektronický přístup k zadávací dokumentaci a elektronické předkládání návrhů povinná, a opatření, která oznámila ve sdělení „Strategie pro elektronické zadávání veřejných zakázek“, představují důležité kroky směrem k využívání výhod, které *e-procurement* nabízí.

Aby ještě více usnadnila přechod ke komplexnímu elektronickému zadávání veřejných zakázek, podniká Komise sérii opatření, mezi něž patří legislativní návrh, na jehož základě se má elektronická fakturace ve veřejných zakázkách stát pravidlem spíše než výjimkou, a také nelegislativní opatření za účelem větší podpory zavádění komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek v členských státech. Tato opatření jsou popsána v následujícím textu²⁶.

5.1 Elektronická fakturace ve veřejných zakázkách spíše pravidlem než výjimkou

Na základě extrapolace vyhodnocení přínosů, která provedly členské státy²⁷, Komise odhaduje, že zavedení elektronické fakturace ve veřejných zakázkách v celé EU by mohlo přinést úspory ve výši až 2,3 miliardy EUR.

V zájmu maximálního využití těchto výhod Komise přijala návrh, jehož cílem je učinit z elektronické fakturace standardní metodu fakturace ve veřejných zakázkách. Vedlejší účinky by měly vyústit ve snadnější rozšíření e-fakturace mezi všechny tržní subjekty. Zvolený přístup má dvě fáze. Zaprvé, aby se odstranily problémy s interoperabilitou jednotlivých vnitrostátních systémů, navrhuje se pověřit Evropský výbor pro normalizaci (CEN) vytvořením nové evropské normy pro elektronickou fakturaci, která by definovala

²⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/golden-book/index_en.htm.

²⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/expert/index_en.htm

²⁶ Všechna opatření navržená v tomto dokumentu jsou v souladu se stávajícím víceletým finančním rámcem na období 2007–2013 a s návrhem nového víceletého finančního rámce na období 2014–2020.

²⁷ Reakce vnitrostátních fór Švédska a Dánska v rámci konzultací s EMSF ohledně elektronické fakturace.

standardní obsah elektronické faktury, což je základním předpokladem pro přeshraniční interoperabilitu a zajištění souladu s právními předpisy. Zadruhé, návrh předpokládá, že správním orgánům členských států bude přijímání elektronických faktur, které odpovídají nové evropské normě, uloženo jako povinnost. Komise navrhuje, aby tato povinnost platila od data, které bude co nejužěji navázáno na termín, kdy mají podle směrnic o veřejných zakázkách začít platit povinnosti vztahující se k *e-procurementu*.

Tento přístup k zavedení e-fakturace je navržen tak, aby měly všechny zainteresované strany čas vypořádat se s provozními požadavky a zároveň bylo zajištěno, že všechny členské státy přechod úspěšně zvládnou. Komise vyzývá členské státy, aby co nejdříve zahájily nezbytné přípravné práce k zajištění včasného dodržování těchto ustanovení. Doporučuje, aby členské státy zavedly povinnost používat e-fakturaci pro všechny zainteresované strany, jakmile zřídí potřebnou infrastrukturu, aby se z těchto investic mohlo začít těžit co nejdříve. Členské státy by zároveň měly podniknout všechny kroky nezbytné k tomu, aby se zajistilo, že malým a středním podnikům nevzniknou žádné zbytečné dodatečné náklady nebo zátěž. Komise do pěti let od termínu přechodu na nový systém posoudí situaci a vyhodnotí, jakého pokroku bylo v implementaci elektronické fakturace dosaženo.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ:

- (1) Evropský parlament a Rada **schválí nový právní rámec, který stanoví povinnost přijímat elektronické faktury, které odpovídají nové evropské normě.**

5.2 Normalizace

Legislativní návrhy týkající se e-fakturace a *e-procurementu* jsou nezbytným, nikoliv však dostačujícím předpokladem pro úspěšné zavedení komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek v EU. K tomu je nutné provést rovněž několik nelegislativních opatření, zejména další normalizaci, která umožní provést legislativní návrh o e-fakturaci.

Výbor CEN by proto měl na základě mandátu Komise, který bude připraven v pozdější fázi, provést potřebnou normalizaci. Mandát bude zahrnovat seznam minimálních požadavků, které bude muset norma splňovat. Normalizace poté proběhne v souladu se standardními postupy výboru CEN pro tvorbu nových evropských norem. Jelikož normu může přijmout pouze technický výbor, rozhodne CEN, zda se tohoto úkolu ujme některý ze stávajících technických výborů, nebo bude ustanoven nový. Výbor CEN by měl rovněž pokračovat ve své práci týkající se *e-procurementu* tak, aby se řešení *e-procurementu* zjednodušila, posílila se účast malých a středních podniků a zlepšilo sledování veřejných zakázek prostřednictvím systémů *e-procurementu*. Komise bude i nadále financovat projekty podporující rozvoj komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek v EU, jako je e-SENS²⁸, a zajistí, že se na tomto projektu bude odpovídajícím způsobem podílet výbor CEN.

V zájmu plné interoperability komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek by členské státy měly ve svých zemích normu CEN prosazovat.

V rámci víceletého finančního rámce navrhla Komise zahájit program „Nástroj pro propojení Evropy“ (CEF)²⁹. Účelem je podpořit investice do infrastruktury nezbytné pro poskytování přeshraničních služeb, včetně *e-procurementu* a e-fakturace, a posílit interoperabilitu

²⁸ Cílem projektu e-SENS je konsolidovat hlavní výsledky stávajících rozsáhlých pilotních projektů v rámci programu pro konkurenceschopnost a inovace (<http://www.esens.eu>). Na základě podpisu grantové dohody (která se momentálně dokončuje) bude e-Sens projektem spolufinancovaným EU.

²⁹ Viz KOM(2011) 676, KOM(2011) 665 a COM(2013) 329 ze dne 28. května 2013.

–
přeshraničních procesů. Tím může být normalizace komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek rozšířena i nad rámec oblastí, které upravuje připravovaná legislativa, a snížen výskyt neinteroperabilních řešení jednotlivých států.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ:

- (2) **Evropský výbor pro normalizaci (CEN)** provede nezbytnou normalizaci, která **umožní provést legislativní návrh o elektronické fakturaci ve veřejných zakázkách**. CEN provede hlubší **normalizaci e-procurementu s cílem zjednodušit jeho použití pro malé a střední podniky**.
- (3) Evropská komise bude **financovat projekty, které podporují rozvoj interoperabilních řešení elektronické fakturace v EU (e-SENS)**.
- (4) Evropská komise bude **financovat a podporovat rozvoj komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek (včetně elektronické fakturace) v celé Evropě prostřednictvím navrhovaného Nástroje pro propojení Evropy (CEF)**.

5.3 Vnitrostátní strategie pro komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek

Ve snaze proměnit komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek v realitu hrají klíčovou úlohu členské státy. Komise proto vyzývá členské státy k vypracování vnitrostátních strategií a podrobných akčních plánů, které zajistí implementaci elektronického zadávání veřejných zakázek a elektronické fakturace v termínech stanovených ve směrnici o veřejných zakázkách a elektronické fakturaci. Přijetí těchto strategií je příležitostí k přehodnocení stávajícího nastavení systému komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek (který je roztržitý, v některých případech uživatelsky nepřívětivý a jehož řešení nejsou interoperabilní) tak, aby se zadávání veřejných zakázek více racionalizovalo a veřejná správa intenzivněji modernizovala.

Aby byly strategie proveditelné, měly by se vypracovat konkrétní akční plány, které umožní:

- **Stanovit střednědobé cíle** pro používání *e-procurementu* a e-fakturace za účelem sledování dosaženého pokroku v naplňování cílů definovaných ve směrnici o veřejných zakázkách elektronické fakturaci,
- **Řídit přechod** na nový systém zvolením takové strategie, která maximalizuje přínosy komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek. Evropská komise vypracuje studii, jejímž účelem bude zjistit, jaké strategie pro *e-procurement* a e-fakturaci se ukazují jako nejúspěšnější. To pomůže členským státům vyhodnotit jejich vlastní politiky,
- **Prosadit zjednodušení, snížit administrativní zátěž a podpořit účast malých a středních podniků a přeshraničních dodavatelů** na veřejných zakázkách zadávaných komplexním elektronickým způsobem, s tím, že se zohlední výsledky studie ve zlaté knize a výsledky činnosti skupiny odborníků pro *e-tendering* (viz oddíl 4.2),

- **Posílit vypracování a používání elektronických certifikátů.** S jejich zavedením by mohly pomoci nástroje, jako je virtuální spis společnosti (VCD)³⁰ v projektu PEPPOL³¹,
- **Sledovat výdaje na veřejné zakázky a klíčové ukazatele efektivity** (např. účast malých a středních podniků, přínosy komplexního elektronického zadávání veřejných zakázek) na úrovni jednotlivých států na základě informací vygenerovaných systémy *e-procurementu* s cílem dosáhnout úspor a větší transparentnosti,
- **Zřídít školicí programy** pro společnosti (zejména malé a střední podniky) a zadavatele, které jim usnadní přechod na nový systém. Členské státy mohou **k financování školení využít strukturální fondy a v případě potřeby zřídít nezbytnou infrastrukturu.** Aby mohly této možnosti využít, měly by dané priority zahrnout do příštích operačních programů financovaných ze strukturálních fondů v období 2014–2020,
- **Začlenit do vnitrostátních strategií naplňování cílů vnitřního trhu.** Evropská komise zveřejní základní principy, které by měly všechny systémy *e-procurementu* v Evropě splňovat, aby byly kompatibilní s vnitřním trhem. Pokyny se zaměří mimo jiné na problematiku snadného přístupu pro přeshraniční dodavatele (např. systémy *e-procurementu* by neměly obsahovat datová pole specifická pro konkrétní stát, která by mohla znemožňovat přístup zahraničních společností), snadného přístupu pro malé a střední podniky, požadavků na interoperabilitu apod. Členské státy by měly zajistit, aby se v jejich vnitrostátních strategiích vyžadovalo dodržování těchto pokynů.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ:

- (5) **Členské státy vypracují vnitrostátní strategie a podrobné akční plány pro komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek,** které zajistí implementaci v termínech stanovených ve směrnici o veřejných zakázkách a elektronické fakturaci.
- (6) Evropská komise **provede studii, jejímž účelem bude identifikovat nejúspěšnější evropské strategie pro e-procurement a e-fakturaci.**
- (7) **Členské státy zváží možnost využít k financování školení (zejména pro malé a střední podniky), posílení administrativních kapacit a vybudování infrastruktury strukturální fondy.** Za tím účelem příslušné priority odpovídajícím způsobem zahrnou do svých operačních programů.
- (8) Evropská komise **zveřejní základní principy, které by měly všechny systémy e-procurementu v Evropě splňovat,** aby byly kompatibilní se zásadami vnitřního trhu.

5.4 Sdílení osvědčených postupů

Komise bude pokračovat v práci Evropského mnohostranného fóra pro elektronickou fakturaci a zřídí obdobné fórum pro *e-procurement*. Tato fóra stanoví další normalizační opatření, budou koordinovat evropské a vnitrostátní iniciativy a sdílet své osvědčené postupy. Fóra budou sdružovat hlavní aktéry podílející se na komplexním elektronickém zadávání

³⁰ http://www.peppol.eu/peppol_components/virtual-company-dossier.

³¹ <http://www.peppol.eu/>.

veřejných zakázek: vnitrostátní tvůrce politik, zástupce společností / malých a středních podniků, zadavatele/odběratele, poskytovatele systémů *e-procurementu* a e-fakturace, normalizační orgány a další.

Komise také vypracuje studii, jejímž účelem bude identifikovat osvědčené postupy v oblasti nástrojů *e-procurementu*, jako jsou elektronické aukce³² a elektronické katalogy³³. Tyto nástroje jsou někdy zneužívány – například jsou-li nabídky v elektronické aukci oznámeny příliš brzy, může dojít ke koluzi mezi dodavateli. Studie by měla definovat, jak tyto nástroje používat co nejlépe, aby byl jejich přínos co největší.

Komise jde v oblasti *e-procurementu* a e-fakturace příkladem. Komise zavede plně elektronické zadávání veřejných zakázek (zahrnující e-oznámení, e-přístup a e-podání) do poloviny roku 2015, jak je uvedeno ve sdělení z roku 2012³⁴. E-fakturace se používá v zakázkách na dodání IT zboží a služeb od roku 2009 a díky ní dochází k značným úsporám a rychlejšímu zpracování, nedochází ke kódování dat apod. Komise postupně rozšiřuje povinnost používat e-fakturaci i v jiných oblastech jejích veřejných zakázek. V zájmu úspory investičních nákladů budou tato řešení členskými státy zpřístupněna pomocí otevřeného zdrojového kódu.

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ:

- (9) Komise bude **pokračovat v práci Evropského mnohostranného fóra pro elektronickou fakturaci**. Komise zřídí obdobné fórum pro *e-procurement*, s jehož pomocí se stanoví další normalizační opatření, budou koordinovat evropské a vnitrostátní iniciativy a sdílet osvědčené postupy.
- (10) Komise **vypracuje studii, jejímž účelem bude identifikovat osvědčené postupy v oblasti nástrojů *e-procurementu*, jako jsou elektronické aukce a elektronické katalogy**.

6. ZÁVĚR

Aby mohlo být dosaženo obrovského přínosu, který nabízí komplexní elektronické zadávání veřejných zakázek, musí na úrovni EU existovat odpovídající platný právní rámec. Komise proto vyzývá členské státy a Evropský parlament, aby schválily nový návrh o elektronické fakturaci co nejdříve, čímž dají jasný politický signál, že přijímají závazek k přechodu na nový systém. Výhody však bude možné naplno čerpat, jen pokud členské státy přijmou strategii pro řízení přechodu a řešení provozních otázek.

³² Elektronické aukce jsou zvláštním plně elektronickým postupem zadávání veřejných zakázek.

³³ Elektronické katalogy jsou prostředkem pro přijímání a hodnocení nabídek ve strukturované podobě – katalogu.

³⁴ Viz sdělení COM(2012) 179 final uvedené v poznámce pod čarou 2.

PŘÍLOHA:

STAV IMPLEMENTACE OPATŘENÍ PROVÁDĚNÝCH NA ZÁKLADĚ SDĚLENÍ „STRATEGIE PRO ELEKTRONICKÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK“

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ	STAV IMPLEMENTACE
1) Evropský parlament a Rada schválí nový právní rámec požadující úplný přechod na elektronické zadávání veřejných zakázek . Lhůta: <u>přijetí do konce roku 2012</u> .	Probíhá: Projednávání návrhu s EP a Radou; kompromisu by mohlo být dosaženo do konce prvního pololetí roku 2013.
2) V případě potřeby Komise prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci harmonizuje technické požadavky . Lhůta: <u>po přijetí nových směrnic</u> .	Implementace proběhne po přijetí revidované směrnice o veřejných zakázkách.
3) Komise navrhne nový právní rámec pro elektronickou identifikaci, ověřování pravosti a elektronické podpisy . Lhůta: <u>do druhého čtvrtletí roku 2012</u> .	Dokončeno: Návrh přijat dne 4. června 2012 ³⁵ . Návrh je projednáván s EP a Radou.
4) Skupina odborníků e-TEG vydá doporučení na propagaci vzorových systémů e-procurementu usnadňujících přeshraniční přístup a snadnost použití pro všechny společnosti. Lhůta: <u>začátkem roku 2013</u> .	Dokončeno: Zpráva zveřejněna ³⁶ .
5) Komise zveřejní a bude v celé EU propagovat zprávu o osvědčených postupech v e-procurementu . Lhůta: <u>v polovině</u>	Dokončeno: Zpráva zveřejněna ³⁷ .

³⁵ <http://europa.eu/newsroom/calendar/event/363056/commission-adopts-proposed-regulation-on-eid-and-esignature>.

³⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/expert/index_en.htm

³⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/e-procurement/golden-book/index_en.htm.

roku 2013.	
6) Evropská komise podpoří udržitelnost složek programu PEPPOL od druhé poloviny roku 2012.	Dokončeno: OpenPEPPOL, mezinárodní nezisková asociace založená podle belgického práva, pokračuje v plnění úkolů programu PEPPOL. Podpora Komise programu PEPPOL a jeho rozvoje pokračuje prostřednictvím činností zahrnutých do programu ISA.
KLÍČOVÁ OPATŘENÍ	STAV IMPLEMENTACE
7) Evropská komise bude financovat a podpoří rozvoj infrastruktury pro e-procurement v celé Evropě prostřednictvím nástroje pro propojení Evropy (CEF) . Komise zahájí uvedené projekty v letech 2014–2015.	Probíhá: Návrh na vytvoření nástroje CEF přijala Komise na konci roku 2011 a v květnu 2013 jej upravila; návrh se v současnosti projednává v rámci nového víceletého finančního rámce na období 2014–2020.
8) Komise podpoří využívání strukturálních fondů na podporu rozvoje e-procurementu v Evropě, jak je uvedeno ve společném strategickém rámci na období 2014–2020.	Dokončeno: Několik vnitrostátních programů již odkazuje k <i>e-procurementu</i> .
9) Komise bude naplňovat strategii plošného šíření e-procurementu .	Probíhá: Komise zorganizovala několik akcí: konferenci na vysoké úrovni o <i>e-procurementu</i> (červen 2012); seminář o <i>e-procurementu</i> (prosinec 2012). Zúčastnila se velkého počtu konferencí a využila několik sítí pro šíření informací (např. Europe Enterprise Network).
10) Komise bude pořádat výroční konference o e-procurementu , počínaje polovinou roku 2012.	Dokončeno: Konference konaná v polovině roku 2012; 350 účastníků. Druhá konference je plánovaná na 18. září 2013.
11) Komise položí základy pro elektronické systemy sledování výdajů na zakázky v reálném čase. Lhůta: v polovině roku 2013.	Probíhá: Evropská komise zadala studii, která bude dokončená v polovině roku 2013.
12) Komise bude vydávat výroční zprávu o e-procurementu . Lhůta: první zpráva v polovině roku 2013.	Dokončeno: Viz oddíl 4 sdělení.
13) Komise zavede úplné elektronické zadávání veřejných	Probíhá: E-oznámení a e-přístup již fungují. E-podání vstoupí do pilotní fáze

zakázek do poloviny roku 2015 (jeden rok před termínem pro členské státy).	v polovině roku 2013.
---	-----------------------

KLÍČOVÁ OPATŘENÍ	STAV IMPLEMENTACE
14) Komise dá svá řešení pro <i>e-procurement</i> k dispozici členským státům, které budují svou infrastrukturu, s cílem snížit investiční náklady.	Probíhá: Belgie zavedla systém e-procurementu Komise e-PRIOR. Norsko a Irsko systém e-PRIOR momentálně testují.
15) Komise podpoří mezinárodní dialogy o právní úpravě otevřených systémů <i>e-procurementu</i> a bude aktivně sledovat příslušnou mezinárodní normalizační činnost.	Probíhá: Byly zahájeny dialogy s USA, Čínou a OSN/CEFACT ³⁸ .

³⁸

<http://www.unece.org/cefact.html>.